

Gada izskaņā atskatāmies uz interesantākajiem kultūras notikumiem, kādi šogad piedzīvoti Kurzemē, un kopā ar kultūras nozares līderiem prognozējam nākamo gadu.

Muzejs – simtgadnieks ar bagātu krājumu

EGONA ZĪVERTA FOTO

Izstādē "Liepājas sudrabs" aplūkojama viena no senākajām un lielākajām Liepājas muzeja kolekcijām, ko veido priekšmeti no dārgmetāla.

Viens no lielākajiem Kurzemes muzejiem – Liepājas muzejs – šogad atzīmēja 100 gadu jubileju. Pašlaik tā krājumā ir vairāk nekā 130 000 priekšmetu, un nu bija reize, kad ar savu bagātību lepoties un izrādīt.

Liepājas muzejs pirmo reizi durvis apmeklētājiem vērā 1924. gadā. Tolaik tas bija ierīkots 8. pamatskolas ēkā Alejas (tagad Čakstes) laukumā. Tikai pēc vairāk nekā 10 gadiem, 1935. gadā, muzejs iekārtojies greznajā Kacnelsonu ģimenes rezidencē Kūrmājas prospektā, kurp liepājnieki un pilsētas viesi mēro ceļu joprojām.

Direktore Dace Kārkla pārliecināta, ka muzeja galvenais uzdevums ir vākt, saglabāt un popularizēt Liepājas un Dienvidkurzemes kultūrvēsturisko mantojumu. Muzejs cenšas ieklausīties un respektēt to, ko dažādu paaudžu cilvēki un mērķauditorijas vēlas šeit redzēt un iegūt. "Muzejam ir jābūt atvērtam un mūsdienīgam, tam ir jāspēj radīt sabiedrībā vēlmi un interesi par sevi," uzskata D. Kārkla.

Viens no veiksmīgiem instrumentiem, kā piesaistīt apmeklētājus, ir mākslas izstāžu rīkošana. Kad ļaudis nāk lūkot ekspozīciju, uzzina arī ko vairāk par Liepāju. Gide un pedagoģe Iriša Otrupe atzīst, ka biežākais iemesls, kādēļ dodas uz muzeju, ir tieši, lai apskatītu kādu izstādi. Kā pēdējā laika vienas no izcilākajām viņa min Liepājas mākslinieku kopizstādi "Pilsēta izredzētā" un jaunāko, muzeja simtgadei veltīto "Liepājas sudrabs".

Muzejs un divas tā filiāles zinātkāriem un radošiem prātiem piedāvā daudzveidīgas aktivitātes, un šeit pavadītās stundas aizrit jēgpilni un interesanti. Notiek dažādu žanru muzikāli sarīkojumi, meistarklases, lekcijas, konferences, izglītojošas nodarbības skolēniem un bērniem utt.

Muzeja simtgades kontekstā I. Otrupe saka, ka tiešām lepojas, ka pati savulaik strādājusi Liepājas muzejā. "Muzeja dibinātājs Jānis Sudmalis tiešām bijis leģendārs cilvēks. Izcilā novada vēstures saglabātājs cauri dažādiem laikiem, arī gleznotājs. Nu liekas – cik Liepājas kultūra būtu nabadzīgāka bez Jāņa Sudmaļa un viņa dibinātā Liepājas muzeja." ■

FOTO NO DEJU KOLEKTĪVA "KURSA" ARHĪVA

Koncertuzvedums "Saldus stāsts" uzrunāja skatītājus, lai gan tajā nepiedalījās nedz lielas zvaigznes, nedz bija kāds pazīstams sižets, tas bija pilnībā amatiermākslas kolektīvu radīts autordarbs.

Satuvinās ar lietuviešu zalkšu karalieni

Ar neparasti iestudētu izrādi "Egle – zalkšu karalienē" brocēnieki kopā ar lietuviešiem iepriecināja skatītājus Mažeikos, vēlreiz apliecinot, ka pārrobežu sadarbība ir iespējama.

Iestudējums ir triju gadu sadarbības projekta galvenā ass, kuru notur Brocēnu teātra režisore Zanda Strogonova, Mažeiku amatierteātra "Visavi" režisore Daiva Gedviliene un drāmas teātra "Kretinga" režisors Nerijus Gedmins. Pagājušā gada februārī teātra festivālā Mažeikos viņi neformālā gaisotnē dalījās pieredzē un reizē aizķēras aiz pasenas Saldus novada amatierteātru tradīcijas iestudēt visiem kopīgu lugu.

Trijotne ātri izlēma, ka darīs tāpat. Vienojās, ka viņu aktieri satiksies mažeiknieku iestudējumā "Egle – zalkšu karalienē", un apvienotās trupas pirmā izrāde būs Cieceres ezera krastā Brocēnos. Režisori uzreiz sarunāja, ka 2024. gadā to

pašu izrādi parādīs Mažeikos ar Daivas izdomātiem akcentiem, bet 2025. gadā – Kretingā Nerijus gaumē. Kopdarbs sokas tik labi, ka plānā jau nākamā izrāde, – lietuvieši Z. Strogonovai prasa kaut ko no latviešu dramaturģijas. Viņai padomā novadniece Ināras Šteinbergas vēsturiskais pētījums ainās un skatos "Teika par Brocēniem".

Z. Strogonova teic, ka triju režisoru ambīcijas aktieriem atmaksājas ar uzviju. "Vispirms jāmin izdevība strādāt ar teātra mākslas profesionāļiem, kuri pārstāv citu režijas skolu. (2019. gadā līdzīgu pieredzi guvām Šekspira lugā "Vētra", kuru iestudēja jaunie latviešu režisori londonieša Žana Vilema van der Boša vadībā.) Jāuzsver arī mūsu pašu kolektīvu sadraudzēšanās – piedzīvojumā metāmos kopā ar Brocēnu kapelu "Pēterpogas", folkloras kopu "Virza" un vīru kori, kā arī ar Saldus Tautas deju ansambli "Kursa", režisore nosauc vislielākos ieguvumus. ■

FOTO NO BROCĒNU TEĀTRA ALBUMA

Brocēnu teātra dalībnieki priecājas, ka kopīgi ar lietuviešiem veidots iestudējums nākamgad tiks izrādīts jau trešajā vietā, šoreiz Kretingā.

Virpuļo senajā Saldus tirgus placī

Martā Saldus deju kolektīvs "Kursa" izsludināja vērienīgu pirmizrādi paša izdomātam koncertuzvedumam "Saldus stāsts".

Pats pirmais "Saldus stāsta" iznāciens bija dažus mēnešus agrāk – 2023. gada septembra beigās. Bija samezglājušies vairāki organizatoriski jautājumi, bet beigu beigās saldeniekiem tika parādīts, par ko pēdējā laikā sparīgi saucukstējās Saldus amatiermākslas kolektīvi. Atsauksmes radošo komandu iedrošināja sakoncentrēt visus spēkus vēlreiz un uzvedumu atkārtot, bet jau augstākā līmenī. Šī gada martā "Saldus stāsta" skatītāji piepildīja mūsu novadā visietilpīgāko zāli – Saldus sporta kompleksu.

Reti mana tik lielu interesi par amatiermākslas kolektīva pasākumu. "Kursa" projekts vietējai kultūrvidē bija nozīmīgs arī no citiem aspektiem. Piemēram, mūsu amatiermākslas kolektīvi samērā nemēdz

masveidā satikties vienā autordarbā. Komplimenti arī par amatiermākslas žanru daudzveidību "Saldus stāstā" – tautas dejas un rotaļas papildināja latviešu skatuvisko deju, amatierteātris izcēla tautas mūziku un dziesmas, scenogrāfijā svarīgus akcentus salika tautas lietišķā māksla. Koncertuzvedums balstījās uz vietējos pasākumus fragmentāri izmantotu avotu – novadpētniecību (libreta autors Marats Samauskis balstījās uz Saldus muzeja vēsturieces Ilzes Harunas sarakstītu, bet neizdotu grāmatu).

Lai koncertuzvedumu noslīpētu, "Kursa" dejotāji sarīkoja vairākas meistarklases. Viņi izgatavoja skaņu rīkus un iemācījās Saldus pusē pierakstītus dančus. Vēsturisko tērpu lekcijā dejotāji tika pie vadlīnijas, lai vietējās bodēs paši nokomplektētu tērpus atbilstoši "Saldus stāsta" videi – mazpilsētai 19. gs. beigās un 20. gs. sākumā. ■

Gribas spēlēties tālāk

Liepājas teātrī 1. februārī sāka darbu jaunā valde, uz kuras amatiem tika rīkots atklāts konkurss. Teātra kapitāldaļu turētājs – Liepājas pašvaldība – pieņēma lēmumu par valdes locekļu administratīvajā un saimnieciskajā jomā iecelt Evu Ciekurzi un mākslinieciskajā jomā – Valteru Sili.

Kopš V. Silis ir Liepājas teātra mākslinieciskais vadītājs, teātra repertuārā ienākušas vēsturiski un sociāli aktuālas tēmas, kuras palīdz analizēt arī latviešu identitāti, pauž teātra zinātniece Henrieta Verhousinska. “Sākot jau ar Regnāra Vaivara iestudējumu “Latviešu raķetes”, kas droši vien ir vēl iepriekšējā teātra vadītāja Herberta Laukšteina nopelns; kurš pelnīti saņēma “Spēlmaņu nakts”

EGONA ŽIVERTA FOTO

“Spēlmaņu nakts” laureāti no Liepājas šoreiz vairāki. “Latviešu raķešu” komandu un Rasu Bugavičuti-Pēci pēc apbalvošanas Valmierā sveica arī mājās, Liepājas teātrī.

Gada balvu un kurā uzšķērstas padomju sporta un latviešu nacionālā lepnuma attiecības bobsleja. Turpinot ar paša V. Siļa kora drāmu par tēva atstumto meitu “Tēvs klusums”, kas atklāj latviešu ģimenes daudzšķautņaino pieredzi uz identitāti veidojošas kormūzikas fona. Jaņa Znotiņa “Mīlestības vārdā” atklāj latviskos priekšstatus par seksualitāti un Latvijas vēsturi tās gaismā. “Annes Frankas dienasgrāmata” atgriežas pie holokausta drūmā stāsta, kamēr “Dievs ir

šeit” pieskaras daudzām sievietēm sāpīgai tēmai – nedzimušā bērniņa zaudēšanai. Kopumā Valtera Siļa vadībā Liepājas teātris veidojas par atklātību un sāpīgas tēmas uzšķērdošu, aktuālu teātri,” viņa atzīmē.

V. Siliem šķiet, ka gads bijis ļoti blīvs, un pa spilgtam notikumam bijis ik mēnesi. “Spēlmaņu nakts” noteikti uzrāda šī gada spilgtākos akcentus. Priece arī tas, kā sākusies šī sezona, – gan paša darbs “Dievs ir šeit”, gan Lauras Grozas iestu-

dējums “Annes Frankas dienasgrāmata”, gan Matīss Budovskis kopā ar komandu izrādē “Rītausma Vakaros”.

Teātra gads dalās nedaudz citādi, atgādina V. Silis, un skaidri zināma ir sezonas otrā puse, kuras iestudējumi jau top. “Mums priekšā ir skaisti darbi ar lielām domām. Gribas spēlēties tālāk. Mūsu uzdevums ir dažreiz pievilkt pie zemes, bet dažreiz lidot gaisā,” viņš saka. Teātra spēcīgajai komandai svarīgi esot izaicinājumi – lai tas, ko dara, nebūtu vienkārši. ■

EDGARA LĀČA FOTO

Talsos skaļi svin Intardienu

Jūlija sākumā vārda dienas svin Intari un Imanti. Un, kamēr Imantdienas ir jau kultūrvēsturiska tradīcija, tikmēr viņu vārda dienas brāļi svētkus atzīmējuši klusāk. Bet nu vairs ne – viens no slavenākajiem Latvijas Intariem kopā ar draugiem savā dzimtajā pilsētā aizsācis Intardienas tradīciju. Turklāt viņš to vēlas svinēt tieši īstajā dienā – 1.jūlijā –, un kas par to, ja tā šogad pirmdienā.

Latvijā ir mazliet vairāk nekā viens tūkstošis personu, kuriem dots vārds Intars. Viens no tiem ir mūziķis Intars Busulis, kuram visbeidzot izdevies īstenot drauga Kaspara Upaciera ideju par Intardīnu, par notikuma vietu izvēloties Talsu vecpilsētas sirdi Baznīcas laukumā. Tajā skanēja džeza, jo tieši tie ir Busuļa pirmsākumi, darbojās mākslinieki, amatnieki un stellēs pirmo Intardienu viesi galve-

najam gaviļniekam auda šalli košos toņos. Uzstājās gan jaunie talanti, gan arī pieredzes bagātie mūziķi.

Intars savu vārda dienu svin reizē ar tēti Imantu, kuru arī varēja sastapt simtiem viesu vidū. Bet kāpēc populārais mūziķis ticis pie šāda vārda? “Gribējām likt Dzintars, bet, lai isāk, tad palika Intars,” smejojies skaidro viņa tētis.

Kā pirmās Intardienas noslēgumā pasmaidīja mācītājs, sen nebija redzēta tāda rinda, kas cer iekļūt baznīcā. Vēl nebijušā notikumā, džežam skanot baznīcā, mirkli pēc pusnakts, kad jau jauni vārda dienas gaviļnieki, pirmā Intardiena noslēdzās. Nākamgad tā turpināsies jau otrdienā. “Man šķiet, ka šī būs tradīcija, kas neizmirs,” tā uzskata mūziķis Matīss Žilinskis. “Intardiena būs arvien plašāks notikums, un pēc četriem gadiem tā iekritīs brīvdienā, un tad, man šķiet, vienkārši “nogāzīs” Talsus.” ■

SALDŪ JAUNIE IESKANDINĀS DZIESMUSVĒTKUS

Saldus novada pašvaldības aģentūras “Saldus Tūrisma, informācijas, kultūras un sporta centrs” direktore KRISTA VĪNDEDZE:

– Nākamais gads kultūrā Saldus novadā tiks sagaidīts XIII Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku zīmē, vairāki mūsu novada kolektīvi – kori, deju kolektīvi, orķestris, folkloras kopas, lietišķās mākslas nozares dalībnieki – gatavojas svētku skatēm, un mēs ceram, ka visi arī nokļūs svētkos un izbaidīs tos no sirds!

Lai Saldus novada iedzīvotāji varētu baudīt kaut mazu daļu no šo svētku programmas, 30. maija vakarā Kalnsētas parka estrādē Novada dienas kopā ar Saldus Bērnu un jaunatnes centru sarīkosim svētku ieskaņas koncertu.

2025. gadā novēlam ikvienam mūsu novada iedzīvotājam un viesim atrast un apmeklēt sev tikamu kultūras norisi kādā no Saldus novada kultūrvietām, baudīt Jaņa Rozentāla Saldus vēstures un mākslas muzeja izstādes un sarunu vakarus novada bibliotēkās. Ja sirdij tuvāka šlāgermūzika, tad jūnijā jūs gaidīsim “Saldus šlāgermaratonā”, ja rok-mūzika, tad jūlijā nogalē aicinām apmeklēt senāko rokfestiālu Latvijā “Saldus saule”, bet, ja gribat iepazīt arī lietuviešu kultūru un ieraudzīt, kā tā mijiedarbojas ar latviešu tradīcijām, tad augusta vidūci atbrauciet uz Pierobežas festiālu Ezerē!” ■

KULDĪGĀ ATDZIMS TRADĪCIJAS, BŪS JAUNUMI

Kuldīgas novada pašvaldības Kultūras nodaļas vadītāja DACE REINKOPA:

– Nākamā gada lielākais izaicinājums būs martā noorganizēt Kārļa Davidova 11. starptautisko čellistu konkursu. Tā būs konkursa atdzimšana jeb renesanse. Mēs to agrāk rīkojām reizi divos gados, dalībnieki pieteicās no dažādām valstīm, bet kovids šo ritmu izjauca, pēc tam arī sākās karš Ukrainā, kas nopietni mainīja politisko un kultūras situāciju pasaulē. Šogad pašvaldību uzrunāja Jāzeps Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas pedagogi, lai atjaunojam šo tradīciju. Studentiem ļoti nepieciešama šī iespēja pārbaudīt savas spējas starptautiskā mērogā un satikties ar citu valstu jauniešiem mūziķiem, un šis konkurss šobrīd būtu vienīgais šāda veida konkurss Latvijā. Ilggadējā konkursa patronese Eleonora Testeļeca nodevusi stafeti savai audzēknei, čellistei Kristīnei Baumanai, kura piesaistījusi starptautisku žūriju.

Nākamgad sāksies pirmās aktivitātes un lielāks darbs mums kā partneriem projektā “Liepāja 2027 – Eiropas kultūras galvaspilsēta”. Kuldīgas novadam ir apstiprināti 12 projekti.

Nesen sāksis ļoti būtisks nemateriāls kultūras mantojuma divu gadu projekts “INTERREG” Igaunijas-Latvijas pārrobežu sadarbības programmā, kurā Alsungas Mākslu pamatskolas mācību programmā tiks integrēta suite kultūras mantojuma apguve atraktīvā veidā. Projekts tapis sadarbībā ar Igaunijas Setu un Voru apriņķi un Alūksnes novadu, un biedrību “Suite kultūras mantojums”.

Plānoti arī visi tradicionālie pasākumi, bet daudz kas būs atkarīgs no budžeta iespējām. Nākamgad turpināsim atbalstīt sabiedrības iniciatīvas, paplašinot kultūras piedāvājumu. Tiks izsludināti divi projektu konkursi – mazākais būs domāts nevalstiskajam sektoram, kultūras biedrībām, lielākais – sabiedriski nozīmīgiem kultūras pasākumiem.

Nākamgad absolūta kultūras prioritāte būs Skolēnu dziesmu un deju svētki. Bet būtisks izaicinājums būs uzlabot kultūras pārvaldes sistēmu novadā – darbs pie jaunā modeļa jau sāksies.” ■

Vienkārši, bet ar raksturu

Pirmie Vecpilsētas svētki, pašu kuldīdznieku ideju un roku radīti, tika pavadīti ar bagātu programmu, daudzveidīgām nodarbēm bērniem, ar dažādām garšām un prasmēm tirdziņos un gana daudz apmeklētāju. “Vēlējāmie sarīkot tādas svētkus, kuros ikvienam būtu pieejama augstvērtīga kultūra,” norāda organizatori.

Notika populāru mākslinieku un novadnieku koncerti, laikmetīgās dejas un cirka priekšnesumi, mākslas izstādes. Pilsētas dārzā ģimenes ar bērniem varēja izzināties pasākumos sajūst vecpilsētā mežu, arī priecāties par iluzionistu trikiem. Ekskursijās pa vecpilsētu interesenti devās pazīstamu kuldīdznieku vadībā. Bija iespēja piedalīties dārza svētkos, restaurācijas darbnīcā, veidot lielformāta gleznu utt. Seno amatu prasmes varēja iepazīt amatnieku placī Rātslaukumā, novada mājažotāju piedāvājumu novērtēt Liepājas ielas 14. nama pagalmā, garšu kvartāls atradās

Kliņģeru, Torņa un Šaurajā ielā, savukārt Baltijas dizaineri savu veikumu rādīja Rīgas dizaina tirgū 1905. gada parkā.

Svētku apmeklētāji Ilze un Artūrs Tukiši no Ventspils dalījās ar iespaidiem: “Jauki, ka pasākumu vietas tik tuvu viena otrai, nav jāmēro tāli gabali. Programma piepildīta ar dažādām aktivitātēm.”

Tas, ka Kuldīgai piestāvētu klusinātāki, personīgāki Vecpilsētas svētki, izkristalizējies pētījumā, veidojot jauno pilsētas zīmolu. Svētku galvenā producete, Kuldīgas novada pašvaldības kultūras speciāliste Antra Grinberga stāsta: “Uzreiz prātā bija doma, ka pie mums viss ir mazs, elegants, mājīgs, draudzīgs, arī vienkāršs, bet ar raksturu. Nav nekā pārspilēta. Secinājām, ka Vecpilsētas svētku programmai jābūt nevis grandiozai vai ultramodernai, bet ar maziem, savdabīgiem pasākumiem.” Svētki tapa ciešā sadarbībā ar uzņēmējiem: viņi gan paši veidoja kultūras piedāvājumu, gan dāvināja mākslinieku uzstāšanos. ■

AMANDAS GUSTOVSKAS FOTO

Festivāla atklāšanas gājiena priekšplānā soļo etnogrāfiskais ansamblis “Gudnieku suite”.

JĒKABA ALEKSANDRA KRŪMIŅA FOTO

Amatnieku placis Kuldīgas Rātslaukumā. Turlavas pagasta “Kamenes Samtenes akadēmijas” stendā Eva Muižniece (vidū) piedāvāja uztaisīt lietas no dabas veļtēm – smaržīgus lina spilventiņus un nātru vilnu.

Svin burdona senās tradīcijas

Lai daudzīnātu un stiprinātu burdona dziedāšanas tradīcijas, suites – Alsungā, Basos un Jūrkalnē – kopš 2004. gada reizi trijos gados notiek starptautiskais burdona festivāls. Tas pulcē folkloras kopas ne vien no Latvijas, bet arī ārzemēm, šogad – Gruzijas, Itālijas, Ziemeļmaķedonijas, Lietuvas un Igaunijas.

Alsungas novads ir vienīgais apvidus Latvijā, kur saglabāties senais dziedāšanas veids – burdons. Garās vilcējas skaņas e-e-e-e-e-e ar pāreju uz o-o-o-o-o-o ir suite pazīšanas zīme. Tas sakņojas jau pirmskristietisma kultūrā un vēl šodien ir sastopams Eiropā – Balkānos, Ziemeļkaukāzā, Ziemeļgriekijā, Rietumdienvīdrievijā, Ziemeļukrainā. Savulaik burdona dziedājums suite ļaudis pavadīja ik uz soļa – gan bērniņam piedzimstot, gan darot dažādos darbus vai gatavojoties kāzām. Suites festivālu rīko etniskās kultūras centrs “Suite” kopā ar Kuldīgas novada pašvaldību. Šovasar

tas trīs dienu garumā notika sešto reizi.

“Festivāls ir nozīmīgs ne tikai suite kultūrtelpai, kas akcentē tradicionālo burdona dziedāšanas veidu, bet tā ir arī sadarbība un izdošanās līdzīgu tradīciju kopējiem un, protams, ievērojams pasākums novada, Kurzemes un valsts mērogā,” saka viena no šī gada festivāla organizatorēm Dace Martinova.

Ir dalībnieku svētku gājieni, ir koncerti, meistarklases. Apmeklētāji var uzzināt suite tradicionālo ēdienu gatavošanas noslēpumus, amata prasmes, tiek demonstrēti un darināti tradicionālie tērpi, rādīta suite mūzikas instrumentu – dūdu un kokļu – spēle un apgūti burdona dziedājuma pamati.

Šī gada festivāla dalībnieks no Maķedonijas Miroslavs Gavrovskis atzina: “Esmu mēģinājis dziedāt arī latviski suite burdona dziesmas – man tās šķiet ļoti skaistas, un jūsu burdona dziedājums nedaudz līdzinās mūsu valsts dziedājumam.” ■

LIEPĀJA VISU GADU SVINĒS PILSĒTAS 400. JUBILEJU

Liepājas Kultūras pārvaldes vadītājs JURIS JIRGENS:

– Gada centrālais notikums būs pilsētas četršimtgade, kuras svinības pamatā producē nodibinājums “Liepāja 2027”, tomēr katrai no kultūras institūcijām ir plāni, lai 2025. gads būtu īpašs un visus pasākumus gada garumā svinētu vērienīgāk.

Jubilejas koncerts 18. martā apvienos mūziku, mākslu un tehnoloģijas, piedāvājot vērienīgu un daudzveidīgu programmu. Gaismas pastaiga “Izgaismotā Liepāja” būs papildināta ar jauniem objektiem. Dzimšanas dienas svētku nedēļā paredzēts garīgās mūzikas koncerts Sv. Trīsvienības katedrālē, plānotas jaunas teātra izrādes, spožu mākslinieku koncerti un izstādes. Papildus Liepājas kultūras organizācijas, piemēram, koncertzāle “Lielais dzintars”, Liepājas muzejs, Liepājas Simfoniskais orķestris, piedāvās īpaši sagatavotas programmas.

Jau pērn veicām aptauju, lai noskaidrotu, kā liepājnieki vēlas atzīmēt jubilejas gadu. Izkristalizējās, ka iedzīvotāji vēlas lielus bezmaksas pasākumus, vides uzlabošanas aktivitātes un jaunus objektus pilsētvidē. Esam ņēmuši to vērā un aicināsim iedzīvotājus piedalīties apzaļumošanas akcijās un svētku radīšanā, lai izceltu pašu liepājnieku prasmes un varēšanu.

Jubilejas gadā pilsēta iegūs vairākus paliekošus un ilgtspējīgus elementus. Konkursa kārtībā taps jauns interaktīvs pilsētvides objekts “Pavējā pretvējā”, kas atradīsies vecpilsētā. Aizsāksies jaunas kultūras un sporta tradīcijas, kas var turpināties arī pēc jubilejas gada.

Paredzēts arī izdot speciālu četršimtgades žurnālu, grāmatu, kalendāru, kas dokumentēs pilsētas bagāto vēsturi un nākotnes redzējumu. Latvijas Banka izdos speciālu jubilejas monētu, “Latvijas Pastis” – pastmarku. ■

TALSOS BŪS IERASTI PASĀKUMI JAUNĀ FORMĀTĀ

Talsu Kultūras centra vadītāja ELZA ROZENTĀLE:

– Šogad kultūra bija nozare, kas Talsu novadā piedzīvoja būtiskākās pārmaiņas – Talsu tautas nams pārtapa par Talsu Kultūras centru, tā pārziņā nonāca metodiskā atbalsta funkcija visiem novada kolēģiem, un pilnībā nomainījās radošā komanda.

Nākamajā gadā turpināsim uzņemto kursu. Jaunā komanda spērusi diezgan pārlicinošus soļus, esam sākuši jau ierastus pasākumus veidot jaunā izpildījumā. Piemēram, ik janvāri Talsi svin vārda dienu, un šogad Talsi pārvērtīsies par ziemas garšu galvaspilsētu. Tāpat plānojam pavisam nebijušus notikumus.

Vēlamies atbalstīt vietējos mākslniekus, izcelt mūsu amatiermākslu, un ceru, ka Talsu Kultūras centrs kļūs par iedvesmojošu vietu, kur tradicionālā kultūra satiekas ar mūsdienīgām idejām.

Šobrīd esam metodiskais atbalsts novada kultūras centriem. Mērķis ir veicināt sadarbību starp centriem, piesaistīt ārējo finansējumu, veicināt pieredzes apmaiņu, pilnveidot kolektīvu vadītāju prasmes, apgūt jaunas kultūras novitātes...

Vienmēr ar nelieliem resursiem esam spējuši radīt kvalitatīvus un daudzveidīgus notikumus, taču ar šo mazumiņu nevaram ilgtermiņā izdzīvot. Nākamā gada lielākais sapnis ir uzlabot tehnisko bāzi, sakārtot infrastruktūru, lai pasākumos nebūtu jāizmanto ārpalpojumi. Mūsu mērķis nav greznība, bet praktiska, moderna vide. Ja ne nākamgad, tad, cerams, tuvākajā nākotnē piepildīsies. ■

Labi jūtas zvaigznes un jaunie mūziķi

KRISTAPA ANŠKĒNA FOTO

Koncertzāles "Latvija" jubilejas pasākums piepildīja zāli, un laba publikas atzinība bijusi arī citiem koncertiem.

Ventspils koncertzālei "Latvija" apritēja pieci gadi, un jubilejas svinību galvenais notikums 27. jūlijā bija koncerts ar Ventspilij būvēto koncertērģeļu krustmātes, ērģelnieces Ivetas Apkalnas, Liepājas Simfoniskā orķestra, Latvijas Radio kora, pianista Reiņa Zariņa un citu mūziķu dalību.

Koncertzāles piecu gadu jubileja ir punkts, kas spilgtāk iegaismo tās nozīmi Latvijas kultūrainā, uzsvēr muzikoloģe Liene Jakovļeva. "Tajā rodama žanru daudzveidība un bagātība, meklējumi un tradīcijas, augsta profesionālās mūzikas līmeņa noturēšana, vienlaikus verot durvis jaunajiem mūziķiem. Koncertzāle "Latvija" ir vieta, kur labprāt dodas "bez mājām" palikušie galvaspilsētas mūziķi, šķiet, ka tur labi jūtas pasaules zvaigznes, kas pārstāv visdažādākos mūzikas laukus. Personīgā pieredze gan rāda, ka diemžēl ne visi muzikālie notikumi satiek

klausītāju piepildītu zāli – tas lai būtu sirsnīgs novēlējums turpmākajiem pieciem gadiem," viņa norāda.

Koncertzāles mākslinieciskais vadītājs Guntis Cimiņš stāsta, ka visi šā gada koncerti norisinājās piecu gadu jubilejas zīmē un lielākā daļa tika izpildīti pilnībā, ar necerēti labu publikas atsaucību un veidojot arī labus finanšu rādītājus. "Strādājām aktīvāk ar mārketingu, jaunām metodēm un cenšoties sasniegt jaunu auditoriju. Ja kādā koncertā bija mazāks piepildījums, tad ilgākā laika griezumā tas izlīdzinājās ar veiksmīgām un pieprasītām koncertprogrammām," viņš saka.

Nākamgad gaidāmi vairāki spilgti notikumi – zvaigžņu koncerti –, kuros uzstāsies vijolniece Kristīne Balanas, čelliste Margarita Balanas un vijolnieks Roberts Balanas, vijolniece Vineta Sareika kopā ar Latvijas Nacionālā simfoniskā orķestra mūziķiem un citi. ■

Top jaunas kultūrvietas

Liepāja šogad kļuva par vēl vienu kultūrvietu bagātāka. Dzīvība iepūsta bijušajā tipogrāfijas ēkā Andreja Pumpura ielā 10. Ivuškāņu ģimene izveidojusi Tipogrāfijas radošo kvartālu un cer, ka tas kļūs par svarīgu mākslas un sabiedrisko aktivitāšu centru.

Uz atklāšanu 1. augustā ieradās ļoti liels skaits interesentu. Viņu vidū arī bijušie tipogrāfijas darbinieki, kuri ar skumjām līdz tam noraudzījās, kā bijušo darbavietu saēd laika zobs.

Sākotnēji publikai atvērts ēkas iekšpagalms. Un nu jau šī vieta daudziem ir iepazīta Liepājas kultūras ainavā. Rudens sezonā, veicot remontdarbus, aktivitāte mazliet pieklusā, bet līdz ar 3. stāva "Zaļās zāles" atvēršanu Tipogrāfijas radošais kvartāls uzsācis jaunu posmu, piedāvājot daudzveidīgas kultūras norises, kas vēl tiks bagātinātas. Patlaban šeit notiek mēģinājumi ar kori, orķestri un solistiem, arī galda spēļu vakari.

Ivuškāņu ģimene – Jānis ar dzīvesbiedri Sniedzi un brāli Pēteri – aktīvi

Tipogrāfijas radošajā kvartālā nākamgad sagaidāmi īpaši notikumi – plaši koncerti ar pazīstamu un iemīļotu mūziķu dalību. Dzirdēsīm un redzēsīm Intaru Busuli, grupu "Dzelzs vilks", "Citi zēni" u.c. Plānots organizēt starptautisko konkursu "Rokam roku – Roka revolūcija", lai atklātu un atbalstītu jaunos roka mūzikas censoņus.

EGONA ZĪVERTA FOTO

rosās, lai sakārtotu arī citas ēkas daļas un telpas. Kopā apsaimniekošanā ir 4500 kvadrātmetri. Ne viss būs pakārtots kultūras sarīkojumiem. Tiks ierīkots arī restorāns, koprodes birojs, radošas rezidences, konferenču telpa... Visu lielo ēku plānots atjaunot pakāpeniski. Kam šeit ir jābūt, kultūrvietas saimniekiem galvā ir sazimēts, un virzība uz to ir mērķtiecīga.

"Gandarījums par Tipogrāfijas radošā kvartāla atvēršanu, pateicoties radošu prātu atsaucībai un gatavībai iesaistīties, par spīti pārbaudījumiem, ir tikai vairorīes, iedvesmojot jauniem projektiem," atzīst S. Ivuškāne. "Tipogrāfija top un pilnveidojas, lai kļūtu par iemīļotu atpūtas, iedvesmas un radošu izpausmju vietu pilsētas iedzīvotājiem un viesiem." ■

Ziemeļkurzemes piekrastē izceļ lībiešu valodu

Tālsa mōgōn – tā lībiski saka Talsu novads. Par to arī šobrīd liecina ceļa zīme, iebraucot novadā. Ilgu laiku tā arī bija vienīgā, līdz šis gads lībiešiem vēsturisks – piekrastē pabeigts uzstādīt vēl daudz citu ceļa zīmju, kur līdzās latviešu valodai ir arī uzraksti lībiski. Piemēram, "Sikrōg" (Sikrags), "Irē" (Mazirbe), "Sānag" (Saunags)... Parādījušās arī kultūrvēsturiskās teritorijas robežzīmes ar uzrakstu "Lībiešu krasts".

Zīmju gan ir mazāk, nekā sākotnēji cerēts, – sadārdzinājums lika samazināt ieceri tikai līdz pašam svarīgākajam zīmēm –, taču lībieši priecājas par pirmo soli. Viņi uzskata, ka jaunās zīmes ne tikai parādīs, ka šī valoda nav pagātne, bet arī būs magnēts tūristiem. "Katram lībietim, kas iebrauc lībiešu krastā un ierauga, ka valoda tiek oficiāli lietota, dod pašapziņas momentu," tā uzskata Latvijas Universitātes Lībiešu institūta vadītājs Valts Ernštreits. "Bet katram tūristam, lībiešu krasta apmeklētājam, tas liek aizdomāties dziļāk, interesēties par lībiešiem, mantojumu, meklēt Lībiešu krastā lībiešu pēdas, tostarp tūrisma produktus, kas piedāvā tradicionālos darinājumus. Tas ir ļoti nozīmīgi arī no ekonomikas attīstības viedokļa šajā pusē."

Lībieši agrāk apdzīvoja plašu Latvijas teritoriju. Šobrīd tie ir 14 ciemi Dižjūras un Mazjūras krastos gandrīz 80 kilometru garumā. Uzstādītas aptuveni 30 zīmes, bet lībieši cer, ka nākotnē to būs vairāk, un, viņuprāt, jāpiestrādā arī pašvaldībām, ar atbilstošām ceļa zīmēm aprīkojot tām piederošos ceļus.

Ceļa zīmes ir viens no punktiem Latvīešu vēsturisko zemju un kultūrtelpu attīstības plānā, kura izstrādi prasa Latvīešu vēsturisko zemju likums. ■

Sagatavoja Ieva Vilmane ("Saldus Zeme"), Daiga Biteniece ("Kurzemnieks"), Linda Kilevica ("Kurzemes Vārds") un Sanita Liepiņa ("Talsu Vēstis").

KURZEMES KULTŪRAS PIELIKUMS

Iznāk vienu reizi mēnesī. Izplatīts kā reģionālo laikrakstu "Kurzemes Vārds", "Kurzemnieks", "Saldus Zeme" un "Talsu Vēstis" bezmaksas pielikums.

Projekta vadītāja: Anda Pūce. Kontakti: tālrunis 26436485, e-pasts anda@kurzemes-vards.lv.

Internetā pieejams izdevniecību mājaslapās kurzemnieks.lv, sz.lv un talsuvestis.lv, kā arī reģionālajā portālā liepajniekiem.lv. Redkolēģija: Daiga Biteniece ("Kurzemnieks"), Mairita Balode ("Talsu Vēstis"), Linda Kilevica ("Kurzemes Vārds"), Andra Valkīra ("Saldus Zeme").

Saldus Zeme LAIKRAKSTS SALDUS NOVADAM

Talsu Vēstis

Kurzemnieks

Kurzemes Vārds